

Helsingfors/Mariehamn 11.6.2020**Nr 16/20****Hänvisning** Ålands lagtings skrivelser
11.5.2020, nris 58 och
60/2020.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över följande av lagtinget 11.5.2020 antagna landskapslagar:

1. Landskapslag om skattelättnader vid kommunalbeskattningen för skatteåren 2020-2023 (nedan blankettlagen),
2. Landskapslag om temporär ändring av kommunalskattelagen för landskapet Åland (nedan landskapslagen).

Ålandsdelegationen avger i det följande ett gemensamt utlåtande över ovan nämnda landskapslagar.

Landskapslagarnas huvudsakliga innehåll

Genom blankettlagen görs rikets lag om höjda avskrivningar på maskiner, inventarier och andra därmed jämförbara lösa anläggningstillgångar skatteåren 2020-2023 (FFS 1572/2019) med vissa avvikelser tillämplig i landskapet. För att kompensera bortfallet av kommunernas skatteintäkter ändras kommunalskattesatserna för samfund och samfällda förmåner för skatteåren 2020 - 2027 i kommunalskattelagen för landskapet Åland.

Lagstiftningsbehörigheten

I en landskapslag kan enligt 19 § 3 mom. i självstyrelselagen för Åland för vinnande av enhetlighet och överskådlighet intas stadganden av rikslagstiftningsnatur som i sak överensstämmer med motsvarande stadganden i rikslag. Intagande av sådana stadganden i en landskapslag medför inte ändring i fördelningen av lagstiftningsbehörigheten mellan riket och landskapet.

Landskapet tillkommer enligt 18 § 5 punkten i självstyrelselagen lagstiftningsbehörighet i fråga om tilläggsskatt på inkomst och tillfällig extra inkomstskatt, närings- och nöjesskatter, grunderna för avgifter till landskapet och kommunerna tillkommande skatter, medan rikets lagstiftande organ enligt 27 § 36 punkten i sagda lag förbehållits skattelagstiftningen i övrigt. I landskapets behörighet gällande kommunalbeskattningen ingår att på nu företaget sätt lagstifta om den kommunerna tillkommande andelen av samfundsskatten samt om kompensation till kommunerna av uteblivna skatteinkomster.

De företagna ändringarna av kommunalskattesatserna innebär att skattesatserna för år 2020 höjs för samfund och samfällda förmåner. Enligt den gällande landskapslagen om ändring av 25a och 29 §§ kommunalskattelagen för landskapet Åland (ÅFS 49/2019) ska samfund betala 6,26 procent och samfällda förmåner 8,2945 i kommunalskatt på den beskattningsbara inkomsten. Föreliggande landskapslag innebär att skattesatserna höjs med 0,166 respektive 0,21995 procentenheter för skatteåret 2020. Denna höjning skulle således vara retroaktiv och gälla från skatteårets början. Med anledning härav konstaterar Ålandsdelegationen att grundlagen inte innehåller något generellt förbud mot retroaktiv skattelagstiftning. Enligt 15 § i Finlands grundlag är vars och ens egendom tryggad och en retroaktiv skattelag innebär ett ingripande mot detta skydd av egendom. Grundlagsutskottet har konstaterat att man utifrån allmänna rättsprinciper, såsom kraven på förutsebarhet och skälighet, kan formulera en utgångspunkt att skattelagstiftning med retroaktiv verkan ska undvikas. Utskottet har konstaterat att det trots detta kan finnas sådana särdrag i enskilda fall som gör det möjligt att anta retroaktiv skattelagstiftning (GrUU 1/2009 rd). Ålandsdelegationen konstaterar att den retroaktiva verkan i landskapslagen inte är särskilt omfattande. Kommunalskattesatserna har under de senaste åren ändrats temporärt och varaktigt. Som jämförelse kan nämnas att skattesatserna i kommunalbeskattningen för skatteåret 2018 var 6,27 procentenheter för samfund och 8,30075 för samfällda förmåner. Det innebär att det hos de ekonomiska aktörerna inte under en särskilt lång tid har kunnat bildas förväntningar om skattens exakta belopp. På grund av dessa omständigheter påverkas inte förutsebarheten nämnvärt och det kan inte heller anses vara fråga om en oskälig ändring. För de kommande åren 2021 – 2027 justeras dessa skattesatser årligen antingen uppåt eller neråt. Trots att landskapslagen kommer att träda i kraft rätt sent på det skatteår från vilken den ska gälla anser Ålandsdelegationen att den temporära ändringen av kommunalskattelagen kan gälla retroaktivt gällande beskattningen för 2020.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen har med beaktande av självstyrelselagens för Åland stadganden funnit att hinder för ikraftträdande av landskapslagarna inte föreligger.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Lampi, Pellonpää och Suviranta.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare